

ВІДПОВІДЬ

на проєкт експертного висновку галузевої експертної ради

Ознайомившись із проєктом експертного висновку галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Назва ЗВО	Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	62947
Назва ОП	Біографістика і текстологія
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.01 українська мова та література
Рівень вищої освіти	Магістр
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

заклад вищої освіти надає таку **відповідь на нього**:

Відповідь на проєкт експертного висновку галузевої експертної ради висвітлена у файлі, що додається. Участь у засіданні галузевої експертної ради візьме гарант програми - Роман Анатолійович Козлов

Представники закладу вищої освіти мають бажання взяти участь у засіданні ГЕР

Додатки:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Відповідь КСУБГ на проєкт експертного висновку ГЕР у межах акредитації ОП 'Біографістика і текстологія'.pdf	IZYpTJ5txMloNQ59cR4a2W4ITtbEMdgNBeFo7bqn oLU=

Шляхом підписання цієї відповіді запевняю, що я належним чином уповноважений на здійснення такої дії від імені закладу вищої освіти та за потреби надам документ, який посвідчує ці повноваження.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

ПІБ: **ТУРУНЦЕВ ОЛЕКСАНДР ПЕТРОВИЧ**

Дата підпису: 05.05.2025 р.

**Відповідь на зауваження і рекомендації, викладені в проєкті експертного висновку ГЕР
у межах акредитації міждисциплінарної освітньо-наукової програми другого (магістерського) рівня
«Біографістика і текстологія»**

Керівництво Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, науково-педагогічні працівники і гарант міждисциплінарної освітньо-наукової програми «Біографістика і текстологія» висловлюють подяку за проведену експертизу освітньої програми. На основі уважного аналізу проєкту експертного висновку галузевої експертної ради пропонуємо аргументи і пояснення щодо викладених у ньому зауважень і рекомендацій, щодо яких Університет Грінченка запрошений до дискусії.

<i>Зауваження</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
Критерій 1. Проєктування освітньої програми. Рівень відповідності «В»		
1.1 «Водночас ГЕР не зовсім поділяє думку проєктної групи щодо обраної першої спеціалізації ОНП 035.01 "Українська мова і література" (у межах спеціальності 035), позаяк проблеми текстології – це більшою мірою царина теорії літератури, загального і прикладного мовознавства. Тим паче в самих назвах ОК український контекст майже відсутній.»	«Рекомендуємо більшою мірою узгодити обрану спеціалізацію 035.01 "Українська мова та література" з ключовим в ОНП текстологічним виміром, передбачивши оприявлення власне українського контексту у формулюваннях назв ОК чи їх складників.»	Обрання для ОНП «Біографістика і текстологія» спеціалізації 035.01 «Українська мова та література» (у межах спеціальності 035 «Філологія») зумовлене кількома причинами: 1) необхідністю визначення спеціалізації в межах спеціальності 035 «Філологія», яка впливає зі змісту стандарту вищої освіти України за спеціальністю 035 «Філологія» галузі знань 03 «Гуманітарні науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти, затвердженого наказом МОН України від 20.06.2019 № 871 (див. с. 6, п. «Освітня кваліфікація»); 2) вибором з переліку, що подає Наказ МОН № 567 від 25.05.2016 «Про затвердження Переліку спеціалізацій підготовки здобувачів вищої освіти ступенів бакалавра та магістра за спеціальністю 035 "Філологія", за якими здійснюється формування та розміщення державного замовлення» (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0825-16#Text); перелік не містить згаданих ГЕР царин філології (крім прикладної лінгвістики); 3) фокусом ОНП «Біографістика і текстологія» на підготовці фахівців, здатних провадити діяльність задля реконструкції, збереження і поширення української культури, що також відповідає спеціалізації 035.01 «Українська мова та література»; 4) кваліфікацією НПП тих кафедр факультету української філології, культури і мистецтва, які забезпечують спеціальність 035 «Філологія»; ця кваліфікація відповідає спеціалізації «Українська мова і

<i>Зауваження</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
		література». Погоджуємося, що назви ОК і їхніх змістових модулів мають радше універсальний характер, без апеляції до українського контексту. Це обґрунтовується тим, що власне «філологічні» ОК мають передусім методологічне спрямування (блоки «Теорії і методології», «Аналітика і технології»). ОК ж із блоку «Реконструкції і наративи» є виразно міждисциплінарними. Підкреслюємо, що «оприявлення власне українського контексту» реалізується в змісті ОК, зокрема пропонованих для вивчення текстах і матеріалах, прикладовій базі тощо. При цьому наголошуємо, що ані ЕГ, ані ГЕР не вказують на невідповідність назв ОК і їхнього змісту, тож така рекомендація ГЕР видається дискусійною.
Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми. Рівень відповідності «В»		
2.2 «В описаній логіці розгортання проблематики ОНП через її структуру чітко простежується і перехід від питань біографістики до текстології, і їх взаємодія між собою та з інформаційно-комунікативною цариною.» 2.3 «Водночас, як зазначалося в пункті 1.1, певне дискусійне навантаження має констатація основної в ОНП спеціалізації 035.01 "Українська мова і література" (у межах спеціальності 035). Проаналізувавши зміст РПНД, можемо констатувати, що українська мова і література – це своєрідна сфера, крізь яку	«1. Рекомендуємо розглянути необхідність додаткової вказівки в міжгалузевій та міждисциплінарній ОНП на спеціалізацію 035.01 "Українська мова та література" - попри закономірне визначення двох спеціальностей 029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа", 035 "Філологія".»	Оскільки зміст рекомендації неясний, а наведена ГЕР аргументація власне є продовженням теми з аналізу за підкритерієм 1.1, зауважимо, що в міркуваннях ГЕР за підкритеріями 1.1, 2.2, 2.3 містяться тези, що неправильно представляють ОНП «Біографістика і текстологія»: 1.1 «ключовим в ОНП текстологічним виміром» 2.2 «через її структуру чітко простежується і перехід від питань біографістики до текстології» 2.3 «українська мова і література – це своєрідна сфера, крізь яку лише оприявлюються текстологічні, інформологічні, біографічні та ін. питання філології» Некоректним є також твердження, що «у колишній практиці захисту дисертацій такого типу філологічні роботи мали зазвичай шифри 10.01.06 - теорія літератури, 10.02.15 - загальне мовознавство, 10.02.21 - структурна, прикладна та математична лінгвістика тощо». Наприклад, праці з дослідження творчих біографій українських авторів захищались під шифром 10.01.01 – українська література. Структурно ОНП побудована так, щоб біографістика і текстологія поставали рівноправними царинами, у взаємодії яких формується майбутній фахівець.

<i>Зауваження</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
лише оприявлюються текстологічні, інформологічні, біографічні та ін. питання філології. Як відомо, у колишній практиці захисту дисертацій такого типу філологічні роботи мали зазвичай шифри 10.01.06 - теорія літератури, 10.02.15 - загальне мовознавство, 10.02.21 - структурна, прикладна та математична лінгвістика тощо. Відтак ГЕР запрошує ЗВО до дискусії з приводу необхідності додаткової вказівки в міжгалузевій та міждисциплінарній ОНП на спеціалізацію 035.01 «Українська мова та література» - попри закономірне визначення двох спеціальностей 029 «Інформаційна, бібліотечна та архівна справа», 035 «Філологія». Крім того, ГЕР убачає певну невідповідність ще й у тому, що спеціалізацію виділено саме в другій за порядком спеціальності та галузі (див. титульний аркуш і профіль ОНП, наприклад, с.4).»		Попри те, що «біографічні» ОК.14 і ОК.15 у переліку компонентів передують «текстологічним» ОК.16 і ОК.17, зі структурно-логічної схеми видно, що вивчаються вони одночасно і паралельно (ОК.14 і ОК.16 у другому семестрі, а ОК.15 і ОК.17 – у третьому). Тому просимо ГЕР переглянути своє бачення цієї ОНП як переважно «текстологічної» та врахувати її міждисциплінарність і комплексність.
	«2. Рекомендуємо впорядкувати порядок переліку галузей і спеціальностей відповідно до розкладених у логічній структурі	У чинному описі ОНП галузі знань і спеціальності, які визначають її предметну область, наведені в порядку їхньої нумерації без жодного пріоритезування однієї над другою. В ОНП, що затверджена в порядку імплементації нового переліку

<i>Зауваження</i>	<i>Рекомендація</i>	<i>Відповідь Університету Грінченка</i>
	ОНП акцентів на ключові предметні сфери (029 "Інформаційна, бібліотечна та архівна справа", 035 "Філологія" чи навпаки).»	галузей знань і спеціальностей для продовження реалізації чинної програми, спеціальності розташовані також у порядку їхньої нумерації: В11 Філологія (за спеціалізаціями), В13 Бібліотечна, інформаційна та архівна справа. Встановлення серед спеціальностей, які визначають предметну область міждисциплінарної ОНП «Біографістика і текстологія», основної та другорядної вважаємо недоречним – вони обидві є рівноправними (при цьому наразі не йдеться про технічні обмеження, які визначають особливості реєстрації таких ОП, наприклад, у ЄДЕБО). Так, згідно «Вимогами до міждисциплінарних освітніх (наукових) програм», затверджених Наказом МОН № 128 від 01.02.2021, «1.3. Програма вважається міждисциплінарною, якщо обсяг освітніх компонентів в кредитах європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС), що може бути співвіднесений з відповідними спеціальностями (галузями), які визначають її предметну область, є приблизно однаковий. У випадку домінування одного з таких компонентів програму слід віднести саме до відповідної спеціальності (галузі), а не вважати міждисциплінарною».
«ЕГ рекомендує розглянути можливість збільшення кількості кредитів на ОК18, оскільки здобувачі під час зустрічі не засвідчили достатньо добрий рівень участі у власне наукових заходах. ГЕР підтримує цю пропозицію за суттю, тим паче що вид програми – освітньо-наукова, а ЗВО вважає за доцільне нараховувати додаткові бали за такі види робіт на ОК22.»	«3. Рекомендуємо розглянути можливість збільшення кількості кредитів із дисципліни для»	Хоча рекомендація виражена незавершеним реченням, припускаємо, що йдеться саме про ОК.18. Як і зазначали раніше, підтверджуємо, що це питання буде внесене до порядку денного робочої групи ОП «Біографістика і текстологія» у межах чергового перегляду її змісту. Водночас зауважуємо, що обсяг ОК.18 «Науково-дослідна практика (переддипломна, без відриву)», який вивчається у четвертому семестрі, ніяк не може вплинути на рівень участі в наукових заходах здобувачів першого року навчання. Здобувачі другого року навчання станом на час проведення виїзної експертизи лише розпочали практичну реалізацію цього ОК.18, тому рекомендація збільшити його обсяг без аналізу результативності цього ОК в поточному обсязі є передчасною.